

SXEDIO.H63

30.9.61: Ο ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΙΒΑΣ ΑΠΟΤΥΓΧΑΝΕΙ ΝΑ ΣΥΜΠΗΞΕΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΥΡΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΚΛΟΓΙΚΗ ΜΑΧΗ

Στα τέλη του Ιουνίου του **1961** έφθασε στην Κύπρο ο Σοφοκλής Βενιζέλος, αρχηγός του Κόμματος των Φιλελευθέρων ο οποίος δήλωσε ότι συνεργαζόταν με το Στρατηγό Γρίβα στην Ελλάδα και ότι η πολιτική συνεργασία τους ήταν ειλικρινής και ανεπιφύλακτη.

Πιστεύω, όμως, ότι πέραν τούτου επιβάλλεται η συνένωση των αντιπολιτευομένων κομμάτων, είπε ο Βενιζέλος που εργαζόταν προς αυτή την κατεύθυνση χωρίς, ωστόσο, να το επιτυγχάνει.

Ενώ ο Σοφοκλής Βενιζέλος βρισκόταν στην Κύπρο ο Στρατηγός Γρίβας με επιστολές του στους Έλληνες Πολιτικούς Γ. Παπανδρέου, Σπύρο Μαρκεζίνη και Ηλία Τσιριμώκο αναλάμβανε μια τελευταία πρωτοβουλία για συνένωση του Κέντρου, καθώς πλησίαζε η προκήρυξη των εκλογών.

Εθετε, όμως, ως προϋπόθεση και πάλι να αναγνωρίσουν την ανάγκη να προβούν σε προσωπικές θυσίες και να εγκαταλείψουν φιλοδοξίες και κομματικά συμφέροντα.

Ανέφερε στις επιστολές του ο Στρατηγός Γρίβας:

" Κύριε Πρόεδρε,

" Η ψήφιση του τελευταίου εκλογικού όμου, με τον οποίο επιδιώκεται για μια ακόμη φορά και κατά τον πλέον αδίστακτο τρόπο η μετατροπή της μειοψηφίας σε πλειοψηφία, καθιστά έκδηλη την ανάγκη όπως η κατάσταση που δημιουργείται αντιμετωπισθεί από κοινού από όλες τις πολιτικές δυνάμεις της χώρας που βρίσκονται μεταξύ της ΕΡΕ και της ΕΔΑ.

" Στην ανάγκη αυτή ανταποκρίνεται άλλωστε και η ομόθυμη σύσταση της κοινής γνώμης προς την εθνικήν αντιπροσωπεία η οποία διατυπώνεται τόσον ομόθυμα, όπως με την ένωση των δυνάμεων της αποτρέψει την απειλούμενη πόλωση της πολιτικής μας

ζωής και αφού υπερπηδήσει τις γνωστές παγίδες καθώς και τα διάφορα τεχνάσματα του εκλογικού νόμου, διεκδικήσει την πλήρη επικράτηση της κατά τις επικείμενες εκλογές.

" Υπό τους όρους αυτούς θεωρώ χρέος μου να σας απευθύνω την παρούσα προς το σκοπό όπως, εφ' όσον και σεις συμμερίζεσθε τις πιο πάνω απόψεις, θελήσετε να μετάσχετε σε συνάντηση που αποσκοπεί στην άμεση εξεύρεση λύσεων στο τόσο κρίσιμο αυτό θέμα.

" Νοείται ότι βασική προϋπόθεση της συνάντησης αυτής αποτελεί η αποδοχή της αρχής ότι προς επίτευξη της ένωσης είναι απαραίτητη η θυσία οποιωνδήποτε προσωπικών φιλοδοξιών είτε κομματικών συμφερόντων.

" Όσον αφορά εμένα ειδικότερα επιθυμώ να καταστήσω εκ των προτέρων σαφές ότι δεν υπάρχει προσωπική είτε κομματική θυσία την οποία να μη είμαι έτοιμος να αποδεχθώ προς εξυπηρέτηση των γενικότερων συμφερόντων.

" Εφ' όσον κι εσείς, κύριε Πρόεδρε, αποδέχεσθε την ανάγκη προσωπικών θυσιών, θα σας ήμουν υπόχρεως, εάν θελήσετε να μου γνωρίσετε τις απόψεις σας συντομότερο".

Οι τρεις πολιτικοί όμως, οι οποίοι θεωρούσαν το Στρατηγό Γρίβα ως ξένο σώμα προς το Κέντρο, αρνήθηκαν να συζητήσουν μαζί του, ελπίζοντας προφανώς ότι αποτυχία του θα αποδέσμευε αρκετούς ψηφοφόρους του, οι οποίοι θα αναζητούσαν στέγη σ' αυτούς.

Έτσι οι Γεώργιος Παπανδρέου και Σπ. Μαρκεζίνης εξέφρασαν ριζική διαφωνία με τις απόψεις του Στρατηγού. Ο μεν Παπανδρέου, σύμφωνα με τον Ευριπίδη Ακρίτα (Φιλελεύθερος 30 6 1961) τόνιζε σε απαντητική επιστολή του στο Γρίβα ότι η ένωση της αντιπολίτευσης συνετελέσθη ήδη σε ικανό βαθμό και μπορούσε να ολοκληρωθεί μόνο μέσα στους κόλπους του κόμματος του, ο δε Μαρκεζίνης οξύτερος στην απάντηση του υπογράμμιζε ότι η πρόταση του Στρατηγού Γρίβα "είναι άνευ νοήματος" διότι ένα

κόμμα που προτείνει τη δημιουργία ευρύτερου πολιτικού οργανισμού και θυσιάζει τα δικά του συμφέροντα και φιλοδοξίες πρέπει να παραδέχεται ότι απέτυχε στην αποστολή του"

Ταυτόχρονα ο Σπύρος Μαρκεζίνης τόνισε ότι "ο ίδιος σε καμιά θυσία" δεν ήταν διατεθειμένος να προβεί.

Υπό ανάλογο, πνεύμα ήταν διατυπωμένη και η απάντηση του Τσιριμώκου.

Ετσι η προσπάθεια του Στρατηγού Γρίβα έπεφτε στο κενό και οι ελπίδες του για δημιουργία ευρύτερου σχήματος δεν ολοκληρώνονταν. Ήταν φανερό ότι καμιά πλέον ελπίδα δεν είχε να επιτύχει τους πολιτικούς τους στόχους.

Από την άλλη ο Σοφοκλής Βενιζέλος σαν γύρισε στην Αθήνα από τη Λευκωσία προχώρησε σε συννενοήσεις για συνένωση του Κόμματος των Φιλελευθέρων του οποίου ηγείτο με το Κόμμα της Δημοκρατικής Ένωσης του Ηλία Τσιριμώκου και μάλιστα υπό την ηγεσία του Τσιριμώκου.

Η τελευταία ελπίδα του Γρίβα ήταν να συνεργασθεί η ΚΕΑ με το νέο κομματικό σχήμα, παρ' όλον ότι για να μπορέσουν να μπουν στη Δεύτερη Κατανομή, σύμφωνα με το νέο εκλογικό νόμο, χρειαζόνταν το **25%** των ψήφων.

Ομως οι προσπάθειες και των κομμάτων αυτών για συνεργασία ή σύμπληξη σε ευρύτερο κόμμα ναυάγησαν κι έτσι ο καθένας τραβούσε το δρόμο του.

Τα πράγματα πήγαιναν από το κακό στο χειρότερο κι ενώ ο Διγενής ζητούσε την διάλυση των κομμάτων και την ένταξη τους στην ΚΕΑ, ακόμα και τα κόμματα που συνεργάστηκαν αρχικά μαζί της, σταδικά άρχισαν να αλλάζουν γνώμη, και εισηγούντο τώρα στο Γρίβα να συνεργασθεί με το Δημοκρατικό Κομμα του Γεωργίου Παπανδρέου, ώστε να διευρυνθεί το Κίνημά τους, αλλά σε περίπτωση νίκης, Πρωθυπουργός να είναι ο Παπανδρέου.

Ακόμα εισηγήθηκαν ότι σε περίπτωση τελικά που θα συνεργαζόταν το Κόμμα του Γεωργίου Παπανδρέου με την ΚΕΑ, ο Διγενής να μη έπαιρνε μέρος στον

προεκλιγικό αγώνα κι αυτό γιατί ο Γεώργιος Παπανδρέου φοβόταν προφανώς, ότι η ανάμιξη του Γρίβα θα προκαλούσε ζημιά ή θα απομάκρυνε ψηφοφόρους, κυρίως από την Αριστερά.

Έτσι ο Γεώργιος Γρίβας, αφού στάθμισε καλά τα πράγματα αποδέσμευσε όλα τα κόμματα που είχαν ενταχθεί στην Κίνηση του, ΚΕΑ, ή είχαν δεσμευθεί με οποιονδήποτε τρόπο προς αυτόν και ανακοίνωσε ότι θα έπαρνε τις αποφάσεις του αργότερα.

Σε επιστολές του προς τους Κωτσόπουλο, Στεφανόπουλο και Χούτα με αντίγραφα προς τους Κατσώτα και Παπαπολίτη, που δόθηκαν στη δημοσιότητα στις 9 Σεπτεμβρίου 1961, ο Στρατηγός Γρίβας τόνιζε:

" Κατά τις δυο τελευταίες συναντήσεις μας και ενόψει των ζυμώσεων που έγιναν για την εκλογική συνεργασία των αντιπολιτευομένων εθνικοφρόνων, δυνάμεων συνεζητήθησαν από σας οι εξείς τρεις λύσεις και στις οποίες θα θέλατε μια απάντηση:

" Α. Συνεργασία της ΚΕΑ μετά του Δ.Κ. εν ισοτιμία, με αρχηγό μεν του εκλογικού αγώνα, εμένα, Πρωθυπουργό δε της Κυβέρνησης που θα σχηματισθεί, σε περίπτωση επικράτησης τον αρχηγό του Δ.Κ. κ. Γ. Παπανδρέου.

" Παρ' όλον ότι επίμονα ζήτησα να μου καθορισθούν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του καθενός, ωστόσο, αυτό δεν έγινε.

" Β. Συνεργασία της ΚΕΑ με το Δ.Κ. χωρίς ανάμιξη του αρχηγού της ΚΕΑ στον εκλογικό αγώνα.

" Για τα ανωτέρω έχω να ανακοινώσω τα ακόλουθα:

" Κατήλθα στον πολιτικό στίβο υπακούοντας σε εκκλήσεις μερίδας του λαού και των ηγετών των κομμάτων, τα οποία προσεχώρησαν στην ΚΕΑ, όχι δε ως αρχηγός κόμματος, αλλά με βασική επιδίωξη την ένωση των αντιπολιτευομένων εθνικοφρόνων δυνάμεων και με πρόγραμμα κοινωνικής, οικονομικής, πολιτικής και ηθικής εξυγίανσης, ως και αποκατάστασης των δημοκρατικών θεσμών, με το όποιο αυτά και συμφώνησαν.

" Εάν οι μέχρι σήμερα, προς τούτο, προσπάθειες μου, δεν στέφθηκαν από επιτυχία, δεν

είναι του παρόντος να εκτεθούν οι λόγοι.

" Για την Α λύση:

" Αυτή δεν μπορώ να την υιοθετήσω για τους εξής λόγους:

" α. Δεν είναι σύμφωνη με τους λόγους οι οποίοι μου υπαγόρευσαν την απόφαση να αναμιχθώ στην πολιτική.

" β. Δεν πληροί τις προϋποθέσεις επιτυχούς διεξαγωγής του αγώνα. Πώς είναι δυνατό να προσδοκούμε ότι ο λαός θα περιβάλει με την εμπιστοσύνη του πολιτική παράταξη, η οποία του υπόσχεται μετεκλογική Κυβέρνηση υπό ηγεσία που έχει δοκιμασθεί στις εκλογές του **1958** και δεν έτυχε της εμπιστοσύνης του. Ο επικείμενος εκλογικός αγώνας δεν είναι απλώς αγώνας στελεχών, όσο και αν μεταξύ τους συγκαταλέγονται και μερικά άξια κάθε τιμής. Είναι αγώνας λαϊκών μαζών, των οποίων, όπως έχουν σήμερα τα πράγματα, μόνη η πίστη προς την ηγεσία και τις προγραμματικές της εξαγγελίες, μπορεί να εξασφαλίσει την εκλογική νίκη.

" Από τις επανειλημμένες επαφές μου με το λαό διαπίστωσα ότι αίτημα του καθολικό είναι μεν η ένωση της εθνικόφρονος αντιπολίτευσης, πρώτιστα όμως και κυρίως η ΑΛΛΑΓΗ και κυρίως η ριζική, την οποία κατ' εμένα δεν μπορεί να εξασφαλίσει το προτεινόμενο μετεκλογικό κυβερνητικό σχήμα.

" γ. Τίποτε το συγκεκριμένο δεν μου έχετε αναφέρει σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος μας ιδιαίτερα για "ηθικό καθαρισμό" και "πόθεν έσχες" ούτε ποιοι θα είναι εκείνοι οι οποίοι θα αναλάβουν και θα έχουν την δύναμη και τη θέληση να το εφαρμόσουν.

" Αντίθετα ανησύχησα για όσα μου λέχθηκαν γι' αυτό. Διότι αρχικά στην ιδιαίτερη συζήτηση με τον κ. Κωτσόπουλο, αυτός μου είπε ότι το πρόγραμμα μας δεν μπορεί προς το παρόν να εφαρμοσθεί και ως εκ τούτου η εκτέλεση του, πρέπει να αναβληθεί. Κατά την τελευταία δε συνάντηση και των τριών σας, όταν θίγηκε απο μένα και πάλι το ζήτημα μου λέχθηκε ότι

θα γίνει από όλες τις πλευρές υποχώρηση για ένα κοινό πρόγραμμα. Αλλά εγώ δεν μπορώ να κάμω υποχωρήσεις ούτε συμβιβασμούς για όσα υποσχέθηκα στο λαό και για όσα πρέπει να γίνουν.

" Για τη Β λύση:

" Αυτή περιέχει σιωπηρή έγκριση μου συνεργασίας της ΚΕΑ προς δημιουργία του του προτεινόμενου με την Α λύση σχήματος και συνεπώς αδυνατώ να προσχωρήσω και στη λύση αυτή για τους ίδιους λόγους.

" Για τη Γ λύση:

" Κάτω από τις συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί και για να μη παρεμποδίσω την πραγματοποίηση της επιδιωκόμενης εκλογικής συνεργασίας κατέληξα στην απόφαση όπως αποδεσμεύσω τα κόμματα που έχουν προσχωρήσει στην κίνηση έναντι κάθε υποχρεώσεως απέναντι μου, έτσι δε αυτά αφού ανακτήσουν την αυτοτέλεια τους μπορούν να κινηθούν ελεύθερα, εγώ δε μετά από εμπειριστατωμένη μελέτη της όλης κατάστασης θα καθορίσω τη στάση μου και θα εξαγγείλω την απόφαση μου προς τον Ελληνικό λαό".

Μετά την απόφαση του Διγενή να αποδεσμεύσει τα διάφορα κόμματα ουσιαστικά άφηνε να εννοηθεί ότι δεν επρόκειτο να κατέλθει στις εκλογές.

Έτσι τα Κόμματα που τον υποστήριζαν μαζί με τα άλλα κόμματα του Κέντρου κατόρθωσαν να καταλήξουν σε συμφωνία εν όψει και του γεγονότος ότι οι εκλογές είχαν προγραμματισθεί για τις **29 Οκτωβρίου 1961**.

Ηδη η Κυβέρνηση Καραμανλή παραιτήθηκε και σχηματίστηκε στις **20 Σεπτεμβρίου** υπηρεσιακή Κυβέρνηση υπό τον Αντιστράτηγο εν αποστρατεία Κωνσταντίνο Δόβα.

Σε σύσκεψη οκτώ ηγετών αποφασίστηκε η δημιουργία νέου Κόμματος της εθνικόφρονος αντιπολίτευσης, της "Ένωσης Κέντρου", με επικεφαλής το Γεώργιο Παπανδρέου.

Η ελπίδα της εξουσίας ανάγκασε τους διάφορους ηγέτες ν' αφήσουν κατά μέρος τις διαφορές τους και να συνασπισθούν για να αντιμετωπίσουν τον πανίσχυρο Κωνσταντίνο Καραμανλή.

Στη συμφωνία κατέληξαν, πέραν του Γεωργίου Παπανδρέου, οι Στρατηγός Παυσανίας Κατσώτας, Γ. Αθανασιάδης Νόβας, Ηλίας Τσιριμώκος, Στ. Στεφανόπουλος, Σ. Παπαπολίτης, Στ. Κωτσόπουλος και Αλ. Αλαμανής.

Στην Ένωση Κέντρου δεν πήρε μέρος ο αρχηγός του Κόμματος των Φιλελευθέρων Σοφοκλής Βενιζέλος, ο οποίος με δήλωση του, ωστόσο, χαιρέτησε την ένωση των κομμάτων της τέως ΚΕΑ με τα διάφορα κόμματα.

Για το Στρατηγό Γρίβα εκείνο που έμενε πλέον ήταν να ανακοινώσει και επίσημα την απόφαση του να μη κατέλθει στις εκλογές.

Η εξαγγελία της απόφασης του Στρατηγού Γρίβα ήλθε σε λίγες μέρες και ήταν αυτή που αναμενόταν: Αποχή από τις εκλογές.

Σε εγκύκλιο του προς τον Ελληνικό Λαό (30.9.1961) τόνιζε ότι δεν γινόταν κατανοητό ότι το ελληνικό πρόβλημα δεν λύεται με συνονθυλεύματα εκλογικών συμπράξεων και συμβατικούς αριθμούς εκλογικής αναμέτρησης και ότι χρειαζόταν αλλαγή του πολιτικού βίου και εκκαθάριση του πολιτικού κόσμου.

Κατηγορούσε ακόμα την Ελληνική Κυβέρνηση ότι ενταφίασε το Κυπριακό και πρόσθετε ότι αποφάσισε να μη διεκδικήσει τις εκλογές γιατί ήταν αδύαντο για αυτόν να δεχθεί συμβιβασμούς και περιορισμούς παίρνοντας μέρος σε μια σύμπραξη με την οποία δεν θα μπορούσε να πραγματοποιήσει τος μεγάλους σκοπούς και το πρόγραμμα του.

Ανέφερε ο Στρατηγός Γρίβας:

" Ελληνικέ λαέ,

" Σου οφείλω μια εξήγηση για τη στάση, την οποία αποφάσισα να τηρήσω έναντι της διαμορφούμενης πολιτικής κατάστασης.,

" Επανειλημμένα δήλωσα ότι δεν κατήλθα στον πολιτικό στίβο για να ηγηθώ πολιτικού κόμματος.

" Δεν αισθανόμουν την αποτολή μου ως ηγέτη μιας πολιτικής μερίδας με επαναστατική μεταβολή περιεχομένου και ηθικού κλίματος.

" Διότι εξανάσταση ψυχής προκαλεί η μοίρα που επιφυλάχθηκε στον τόπο μας. Το κάθε σχέδιο διαλύθηκε και διαφθάρθηκε. Οι λίγοι πλουτίζουν, οι πολλοί δοκιμάζονται σκληρά, οι μάζες πένονται.

" Μυριάδες άλκιμων νέων και οι πολεμιστές εθνικών αγώνων έχουν καταδικασθεί σε μαρασμό. Τα ιδανικά σύρονται άπειρα και η έξαρση απουσιάζει. Η διοίκηση έχει εξαρθρωθεί. Ο πολιτικός βίος κατήντησε ως επί το πλείστον μέσο βιοποριστικό. Μια μεγάλη μερίδα του πολιτικού κόσμου νοσεί βαριά και επικινδυνα για το Έθνος.

" Διοικούμαστε από τα παρασκήνια. Οι ηθικές αξίες παραγνωρίζονται, ικανά δε και υγιή στοιχεία, λόγω των πολιτικών συνθηκών της χώρας, αποστρέφονται την πολιτική. Η χώρα μας δεν κατόρθωσε να αποκτήσει αριστοκρατείαν του ήθους.

" Ενώπιον της κατάστασης αυτής αποφάσισα, πριν δέκα μήνες, ύστερα από επίμονες παροτρύνσεις απο μερίδα του πολιτικού κόσμου και του λαού να υψώσω τη σημαία της ριζικής αλλαγής εκ βάθρων, οργανώνοντας και συγκεντρώνοντας όλες τις ηθικές αξίες του τόπου, για να συντρίψω τις δυνάμεις των παρασκηνίων και να πραγματοποιήσω τον Ηθικό καθασμό.

" Όταν κατερχόμουν στο στίβο ήταν δεδομένο ότι οι αρχηγοί του λεγόμενου Κέντρου απέδειξαν για μια σχεδόν δεκαετία αδυναμία να ανακτήσουν τη λαϊκή εμπιστοσύνη και η εθνικόφρων αντιπολίτευση αντί να ενισχύεται από την κυβερνητική χρεωκοπία και κυρίως του ενταφιασμού του Κυπριακού έβαινε σε προΐουσα πτώση, ενώ η αριστερή παράταξη σημείωνε αισθητή άνοδο.

" Τα πιο πάνω μαρτυρούν γιατί επήλθαν οι τελευταίες πολιτικές διαφοροποιήσεις. Και τώρα βαδίζουμε φοβούμε, ολοταχώς προς εσωτερικές πολιτικές ανωμαλίες.

" Ο Γεώργιος Γρίβας- Διγενής, δεν δέχεται συμβιβασμούς, ούτε περιορισμούς. Και δεν είναι διατεθειμένος να υποβοηθήσει κατά οποιονδήποτε τρόπο την εξέλιξη μιας τέτοιας κατάστασης,

συμετέχοντας σε συμβατική Ένωση δυνάμεων, η οποία δεν είναι δυνατό να πραγματοποιήσει τους μεγάλους σκοπούς, το πρόγραμμα και τις ιδέες του, των οποίων η επίτευξη προϋποθέτει οργανική ενότητα ισχυρής Κυβέρνησης.

" Ούτε είναι διτεθειμένος να διέλθει για προθαλάμων, ούτε να ζητήσει εύνοια κανενός, για να ανέλθει στην εξουσία, διότι προς τούτο μόνο μιαν οδό αναγνωρίζει, την ευρεία λεωφόρο του λαού.

" Οι καιροί εσωτερικά και εξωτερικά δεν συγχωρούν αστειότητες.

" Και ούτε είναι διατεθειμένος να περάσει διά προθαλάμων ούτε να ζητήσει εύνοια κανενός για να ανέλθει στην εξουσία, διότι προς τούτο μόνο μιαν οδό αναγνωρίζει, την ευρεία λεωφόρο του λαού.

" Οι καιροί στο εσωτερικό και το εξωτερικό δεν συγχωρούν αστειότητες.

" Κι ούτε είμαι διατεθειμένος να επωμισθώ την ευθύνη της διεξαγωγής, του ήδη αρχομένου τόσον κρίσιμου για την περαιτέρω ζωή της χώρας εκλογικού αγώνα με διασπασμένες τις δημοκρατικές λαϊκές δυνάμεις.

" Αφήνω την ευθύνη ολόκληρη στους υπόλογους για τη διαμορφωθείσα εν όψει των εκλογών πολιτική κατάσταση.

" Για τούτο απόφαση μου είναι να απόσχω από τις προσεχείς εκλογές από τις οποίες, από τις οποίες, όπως διαμορφώθηκε η κατάσταση, δεν βλέπω Βουλή και Κυβέρνηση βιώσιμη, αλλά κινδύνους για το Έθνος, ενώπιον των οποίων παραμένω άγρυπνος παρατηρητής, εθνικός πάντοτε αγωνιστής, έτοιμος όταν παραστεί η ανάγκη να υπηρετήσω το Έθνος και το λαό.

" Με βαθειά συγκίνηση ευχαριστώ τον ελληνικό λαό για τη θερμή ανταπόκριση, την οποία συνήντησα σε κάθε επαφή με αυτόν, ιδιαίτερα δε τον αγνό εργαζόμενο λαό της υπαίθρου και των πόλεων, καθώς και εκείνους από τους συνεργάτες μου, οι οποίοι ειλικρινά και ανιδιοτελώς με βοήθησαν στην

προσπάθεια μου για την ανόρθωση της φιλιτατης πατρίδας αφού ενστερνίσθησαν τις ιδέες και το πρόγραμμα μου."